

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Anlagd brand i kyrka. Undersökningen gjord enligt avtal med Räddningsverket och på uppdrag av X-stads Brandförsvaret.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Undersökningen är gjord av kriminalteknikerna NN och AA vid Länskriminalpolisens tekniska rotel i X-län avd. X-stadspolisen samt brandinspektör Hans Lardner X-stads Brandförsvaret.

Undersökningen gjordes xx-xx-xxxx (dagen efter branden)

OBJEKTSBESKRIVNING

Kyrka med ursprung från 1200-talet. Kyrkan har förutom kyrksalen, sakristia, orgelläktare och vapenhus. Plats finns för ca. 225 sittande pers. Automatiskt brandlarm av typ samplingsystem finns. Brandlarmet är direktkopplat till YY. I kyrkan finns även brandsläckare på lätt åtkomliga platser. Mängden brännbart material i form av möbler och annan inredning består i huvudsak av fasta bänkrader av trä. Vägg mot orgelläktaren och orgelläktaren är utförd i träkonstruktion. Den plats som brunnit består av en altarring ca. 1 m hög som i sin helhet är utförd av trä. Vid altarringens utsida finns knäfall bestående av träpallar med stoppade dynor på. Dynorna är stoppade med någon form av skumgummimaterial och över detta finns två lager tyg.

Beskrivning av händelsen före brandförsvarets ankomst

Två personer (en man och en kvinna) är på väg in i kyrkan. Utanför kyrkan möter de en man som de uppfattar kommer ut från kyrkan. När de öppnar kyrkporten ser de att det brinner med ca. 1,5 m höga lågor längst in i kyrkan. Handbrandsläckare finns väl synligt. Personerna tar med sig en släckare och springer fram till altarringen och lyckas släcka branden med brandsläckaren (skumsläckare) Det som brann var en stoppad kudde till det knäfall som finns runt altarringen. Dessutom hade branden spridits till altarringen av trä. Vid brandtillfället fanns inga personer inne i kyrkan.

Beskrivning av händelsen efter brandförsvarets ankomst

Larm inkom till brandförsvaret söndag yy-yy-yyyy kl. 14.43.56. Larmet inkom först som automatiskt brandlarm och en kort därefter via SOS 112. De personer som upptäckte och släckte branden var också de som larmade via 112. Vid brandförsvarets ankomst 8 min. efter larm går rökdykare in i kyrkan och tar ut den nu släckta pallen. Kyrkan vädras från rök med brandförsvarets fläktar. Kyrkvaktmästare kommer till platsen och hjälper till med nycklar till olika utrymmen för att underlätta vädringen. Under pågående insats kommer en man fram och ber att få gå in i kyrkan för att hämta ett par glömda handskar. Räddningsledaren säger nej till detta men brandpersonalen letar och kan inte finna handskarna. Detta är samma man som tidigare setts på kyrkogården av paret. Polispatrullen på plats gör bedömningen att branden är anlagd och spärrar av platsen för teknisk undersökning.

UNDERSÖKNINGEN

Skadorna består av en ca. 1 m² sot och kolningsskadad yta på altarringen och en sönderbränd kudde till det knäfall som stått direkt under skadan på altarringen. Kolningsskadan är ca 0,5 cm djup på motsvarande ställe där den brända kudden har sin största skada. Svag lukt av bensin kan kännas från kudden. Prover tas från kudden och förpackas för att sändas till SKL för analys. För att utvärdera hur en knäfallskudde brinner, görs ett prov.

I en container på en närliggande brandstation placeras en knäfallskudde på ett bord och mot en spånskiva som skall föreställa altarringen. Provet utfaller enl. följande: Försök att tända tyget med tändsticka misslyckades. Försök att tända tyget med cigarettändare misslyckades. Vid båda proven slocknade materialet så fort lågan togs bort. Nästa prov bestod av att hushållspapper indränkt med

bensin och sedan urkramat, lades på kudden mot spånskivan. När hushållspappret slocknade, brann det ej i kudden. Nästa prov bestod i att ca. 2,5 dl bensin hälldes ut på kudden och fick suga in några sek. och sedan antändas. Nu brann tyglagren igenom och skumgummit antändes. Detta var inget vetenskapligt prov, men det visar att det inte går att anlägga brand spontant med tändstickor eller tändare. Det visar också att den som anlagt branden måste ha planerat det.

Info från polisen

Den man som sågs utanför kyrkan och som bad brandförsvaret att leta efter handskarna misstänktes för att ha anlagt branden och greps av polisen. Mannen har dock släppts i brist på tillräcklig bevisning. Resultatet av SKL's undersökning av de insända proverna visar att det fanns spår av motorbensin i dessa. Den misstänkte mannens kläder hade omhändertagits vid gripandet och analyserats på SKL, men ingen brännbar vätska kunde påvisas.

Spridningsrisk

Utan upptäckt och det rådiga parets insats fanns risk för ytterligare brandspridning i altarringen och till knäfallen bredvid det som brann.

Den rökspridning som hade blivit följden av branden skulle ha skadat de mycket kända takmålningarna av Albertus Pictus (även kallad Albert Målare) För inte så många år sedan tvättades hela taket och målningarna framträdde mycket tydligt. Rökspridningen skulle sannolikt ha inneburit en ny komplicerad tvättning.

SLUTSATS

Branden har anlagts genom att en person haft bensin med sig in i kyrkan, hållt ut bensinen på knäfallskudden och tänt på. Anläggelsen måste ha varit planerad eftersom det enligt utförda prover inte går att tända eld på materialet med tändstickor eller tändare. Dessutom fanns rester av bensin i proverna.

ERFARENHETER

Q-stad församling har ett väl fungerande SBA arbete i Q-stad kyrka. Detta har bla. annat inneburit att lätt åtkomliga brandsläckare finns och att ett modernt brandlarm installerats. Detta har bidragit till att skadan inte blev större än den blev.

Information från Q-stad församling

De två personer som upptäckte och släckte branden har belönats rikligt både av församlingen och av dess försäkringsbolag.

X-stads Brandförsvarsförbund

Hans Lardner
Brandinspektör